

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobkyně: **R. M.**, zastoupené Mgr. Marianem Francem, advokátem se sídlem Plzeň, Solní 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2005 č. j. 36 Az 120/2004 - 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 4. 2004 č.j. OAM-4718/VL-10-P17-2002 nebyl žalobkyni (dále i „stěžovatelka“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), současně na ni nebyla vztažena překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že žalobkyně z vlasti vycestovala, jelikož měla obavy z jednání vojáků, kteří jí vyhrožovali, důvodem byla ázerbajdžánská národnost její matky. Žádost o udělení azylu žalobkyně posuzoval žalovaný na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení o situaci v Arménii. Dále žalovaný uvedl, že bylo zjištěno, že žalobkyně měla popsané problémy pouze v místě, kde bylo známo, že její matka

byla Ázerbajdžánka, v době, kdy žila u přítelkyně v J., žádné problémy neměla. Žalobkyně v průběhu správního řízení navíc nesdělila, že by ve vlasti měla z důvodu matčiny národnosti jakékoliv problémy přímo se státními orgány. Žalovaný mimo jiné odkázal na Informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky o Arménii ze dne 29. 5. 2002, která uvádí, že dle informace arménské vlády nejsou Azerové v Arménii pronásledováni ani diskriminováni. V daném případě žalovaný také zdůraznil, že žalobkyně je národnosti arménské, a že ve své žádosti o udělení azylu hovořila pouze o tom, že byla ve vlasti urážena a napadána místními lidmi – arménskými občany, poté v průběhu pohovoru uvedla, že se jednalo o vojáky – fedajíny, což usoudila na základě jejich ošacení. Žalovaný dále uvedl, že v případě žalobkyně nešlo o pronásledování ve smyslu zákona o azylu, když nositelem popsání jednání nebyla arménské státní orgány ani jí nebyla ze strany státních orgánů odmítnuta pomoc. Jak žalobkyně uvedla, napsala dopis o svých problémech na prokuraturu, záležitost byl následně postoupena do místa jejího bydliště k prošetření, na odpověď státních orgánů však žalobkyně nevyčkala a z vlasti vycestovala. Na základě údajů sdělených žalobkyní v průběhu správního řízení neshledal žalovaný ani důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 31. 8. 2005 č. j. 36 Az 120/2004 - 27 zamítl žalobu podanou žalobkyní proti citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud shrnul skutková a právní zjištění ve věci a zejména konstatoval, že se ztotožnil s hodnocením žalovaného, že se v případě žalobkyně nejednalo o pronásledování ze strany státní moci. Žalobkyně při pohovoru uvedla, že by skupinou několika osob (vojáky) při kontrole dokladů vyzvána k tomu, aby opustila Arménii, neboť je napůl ázerbajdžánského původu. K tvrzení žalobkyně si žalovaný obstaral dostatek podkladů (informací o zemi původu žalobkyně), z provedeného dokazování bylo zřejmé, že v Arménii nedochází k pronásledování Azerů takovým jednáním, které by bylo přičitatelné státu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu. Krajský soud se ztotožnil i s názorem žalovaného, že nelze učinit závěr, že by pomoc žalobkyni byla ze strany státních orgánů odmítnuta. Z toho, že dopis žalobkyně byl z prokuratury v J. postoupen místním orgánům do I. (místa bydliště žalobkyně) a po dobu dvou měsíců nebyla žádná reakce, nelze vyvodit, že žalobkyni stát původu odmítl poskytnout ochranu, když žalobkyně se neobrátila se stížností na nadřízené orgány a nevyužila ani jiné prostředky ochrany, které jsou v její vlasti k dispozici. K námitce týkající se humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu soud zejména uvedl, že na jeho udělení není právní nárok a posouzení důvodu žadatele je otázkou správního uvážení, v daném případě žalovaný nevyvodil žádné důvody zvláštního zřetele hodné. Krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) zamítl žalobu jako nedůvodnou.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně včas kasační stížnost, ve které nesouhlasí s posouzením věci žalovaným a soudem. Namítá, že žalovaný správní orgán evidentně zlehčil její situaci, a trvá na tom, že její pronásledování bylo takové intenzity, že ji již v minulosti donutilo opustit vlast a přestěhovat se do zahraničí. Dle názoru stěžovatelky k pronásledování nemusí docházet přímo a jen ze strany státní moci, v případě, že státní moc nemá ve státě takovou sílu, aby dokázala pronásledování zabránit, pak je podmínka vyžadovaná zákonem zřejmě splněna. Stěžovatelka dále uvádí, že byla zaměstnána ve školství a i v souvislosti s výkonem povolání se dostávala do národnostního tlaku, respektive pronásledování. Posuzování krajského soudu, stejně jako žalovaného, vychází z obecných tezí a dostatečně se nezabývá individualitou daného případu. Stěžovatelka

se považuje za osobu, která se k odchodu z vlasti rozhodla výlučně na základě osobních tragédií a dlouhodobého útlaku z pozice její národnosti, a má za to, že žalovaný se touto otázkou měl řádně zabývat, měl prověřit jí tvrzené skutečnosti, vycházet z její výpovědi a rovněž provést důkazy ve formě dotazu na ruské úřady ohledně jejího prvního vystěhování z Arménie. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje žalovaný na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení. V případě stěžovatelky dle názoru žalovaného nebyl naplněn žádný z taxativně vymezených důvodů udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jí odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Brně a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka výslovně neoznačila zákonný důvod jejího podání, z obsahu kasační stížnosti však lze usuzovat, že byla podána z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována.

Právní otázkou, kterou se krajský soud v předcházejícím řízení zabýval, byla především otázka, zda důvody, pro které stěžovatelka požádala o udělení azylu, mohou být důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Jak vyplývá ze spisového materiálu ve věci, stěžovatelka v žádosti o udělení azylu ze dne 14. 10. 2002 a poté v pohovoru k důvodům této žádosti dne 24. 6. 2003 uváděla, že vlast opustila z národnostních důvodů. Matka stěžovatelky měla národnost ázerbajdžánskou a stěžovatelku lidé slovně napadali a uráželi ji, že není Arménka, v roce 1992 se s manželem přestěhovala do Ruska, po smrti manžela se vrátila zpět do Arménie ke svému otci, tam pracovala ve školství, stále však byla lidmi urážena, že je napůl Ázerbajdžánka. V roce 2001, jednou když šla po ulici, zastavilo ji několik vojáků, kontrolovali její doklady, přičemž jí sdělili, že musí Arménii opustit. Stěžovatelka odjela do J., kde bydlela její přítelkyně, tam poslala dopis s žádostí o pomoc na prokuraturu, který byl k šetření postoupen do místa jejího bydliště, tedy do I., na odpověď stěžovatelka čekala dva měsíce, poté se rozhodla odjet někam do Evropy. Stěžovatelka také uvedla, že mimo vyhrožování vojáků jiné problémy se státními orgány ve vlasti neměla.

Dle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování se podle ustanovení § 2 odst. 5 zákona

o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, krajský soud se tvrzeními stěžovatelky obsaženými v žádosti o udělení azylu a v pohovoru k této žádosti a ustanovením § 12 zákona o azylu řádně a dostatečně způsobem zabýval (stejně jako ve správním řízení o udělení azylu žalovaný správní orgán) a dospěl ke správnému závěru (přičemž se ztotožnil s názorem žalovaného), že stěžovatelkou uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Chování neznámých lidí, tedy soukromých osob, vůči stěžovateli v zemi jejího původu, ač spočívalo v negativním jednání, nelze označit za pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu. Rovněž shora popsany incident stěžovatelky s vojáky v roce 2001 nenaplnil svou intenzitou podmínky pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť šlo o ojedinělou událost takového rázu, stěžovatelka sice podala podnět k prošetření věci na prokuraturu, ale nevyčkala již na její vyřízení a z vlasti odcestovala. Stěžovatelka se ve vlasti ani nepokusila domáhat se pomoci jinou cestou (např. se neobrátila se stížností na nadřízené orgány prokuratury). Ostatně není-li znám výsledek šetření události z roku 2001, nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti účinně namítat, že státní moc v Arménii nedokáže uvedenému pronásledování zabránit. Nejvyšší správní soud se s posouzením předmětné právní otázky, které učinil v předcházejícím řízení krajský soud, souhlasí a neshledává důvod kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným.

Stěžovatelka v kasační stížnosti navíc a nově namítá, že se dostávala do národnostního tlaku v souvislosti s výkonem svého povolání, a že žalovaný měl provést důkazy ve formě dotazu na ruské úřady ohledně jejího prvního vystěhování z Arménie. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Jelikož stěžovatelka citované skutečnosti nezmínila v rámci správního řízení o udělení azylu vedeného žalovaným ani v řízení o žalobě u krajského soudu, ale uplatnila je teprve po vydání napadeného rozsudku, nelze k nim v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpení pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížností.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

